

KLAGANDE

Socialnämnden i Strängnäs kommun
645 80 Strängnäs

MOTPART

[REDACTED]

Förvaltare: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 18 maj 2016 i mål nr 3213-16,
se bilaga A

SAKEN

Bostad med särskild service enligt lagen (1993:387) om stöd och service
till vissa funktionshindrade (LSS)

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Socialnämnden i Strängnäs kommun yrkar att kammarrätten, med undanröjande av förvaltningsrättens dom, fastställer socialnämndens beslut den 22 april 2016. Socialnämnden anför bl.a. följande. Det råder väsentligt ändrade förhållanden eftersom nämnden inte kände till den omfattande missbruksproblematik som [REDACTED] hade. Detta kan ha berott på att han undanhöll den informationen eller att missbruket vid tidpunkten för beslutet inte var av den omfattning och dignitet som vid tiden för beslutet om återkallande. Av utredningen som ligger till grund för [REDACTED] gynnande beslut framgår att han sökt stöd på grund av sin funktionsnedsättning och att han vid möte med handläggare uppgav att han haft ett stökigt liv med ett tidigare missbruk. Nämnden antog vid det gynnande beslutet att [REDACTED] behövde hjälp med struktur och dagliga insatser med stöd i att sköta sin lägenhet och få hjälp med mediciner, på grund av hans funktionshinder. Dessa insatser går emellertid nu inte att utföra på grund av att [REDACTED] tackar nej till insatsen. Han har gång efter annan tackat nej till att ta emot stöd och hjälp i sin bostad och även tackat nej till hjälp med medicinerna. Detta ger nämnden anledning att förutsätta att han anser sig klara av det han beviljats stöd för på egen hand. Hela insatsen enligt 9 § 9 LSS beviljades, inte bara boendet. Även därför föreligger väsentligt ändrade förhållanden. Han har inte heller tagit emot någon hjälp från boendet sedan nämndens överklagande till kammarrätten skrevs, knappt heller under hela tiden han bott där sedan början på 2014. För närvarande befinner han sig under vård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) vilket visar att nämndens uppfattning, att han är i behov av annat stöd än boende enligt LSS, stämmer. Det vore orimligt om ansvarig nämnd i en sådan situation inte kan återkalla ett gynnande beslut.

[REDACTED] motsätter sig bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Det är nämnden som ska visa att förutsättningarna för om-

prövning av insatserna är uppfyllda. Detta har nämnden inte gjort. Svårigheter med utförandet av insatsen eller ökade kostnader för nämnden kan inte vara argument för att förhållandena är väsentligt förändrade. Han bedömdes berättigad till stödet eftersom han behövde stöd i sin vardag på grund av sin funktionsnedsättning. Det finns inget som tyder på att detta behov har minskat sedan beslutet fattades. Hans primära problematik grundas i hans aspergerdiagnos och inte i något missbruk. Han har inte heller lämnat några vilseledande uppgifter vid fattandet av det tidigare beslutet. Han åberopar på nytt Kammarrätten i Göteborgs dom den 28 maj 2014 i mål nr 7299-13.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet är om det föreligger skäl att ompröva det tidigare gynnande beslutet om bostad med särskild service på grund av att de förhållanden som låg till grund för beslutet väsentligen ändrats. Det är socialnämnden som ska visa att skäl för att ompröva beslutet föreligger.

Socialnämnden har i det överklagade beslutet angett att [REDACTED] [REDACTED] förvärrade missbruk medfört att förhållandena som låg till grund för beslutet väsentligen förändrats. Kammarrätten konstaterar dock att utredningen inte ger stöd för att detta medfört att [REDACTED] behov av nu aktuell insats i grunden förändrats på grund av att han i och med missbruket inte längre skulle ha behov av struktur i vardagen, stöd att sköta sin lägenhet och hjälp med sin medicinerings. Skäl att på denna grund ompröva beslutet till [REDACTED] nackdel har således inte förelagat.

Av utredningen och skriftväxlingen i målet framkommer även uppgifter om att [REDACTED] nekat till att ta emot stöd och hjälp i sin bostad inklusive hjälp med medicinerings och att han knappt tagit emot hjälp sedan han flyttade in i början av 2014 trots att han vid upprepade möten med socialnämnden uppgett att han kommer att ta emot insatsen fortsättningsvis.

Socialnämnden har vidare uppgett att [REDACTED] inte heller tagit emot någon hjälp från boendet sedan överklagandet till kammarrätten skrevs och att detta medfört att förhållandena som låg till grund för beslutet väsentligen förändrats då [REDACTED] numera får anses tacka nej till insatsen. [REDACTED] förvaltare har inte påstått att dessa uppgifter är felaktiga men har uppgett att [REDACTED] är redo att ta emot insatsen fortsättningsvis, att han fortfarande har behov av insatsen och att han vill bo kvar på boendet då han är rädd för vad som skulle hända annars.

Insatser enligt LSS är frivilliga och det har inte framkommit att [REDACTED] uttryckligen begärt att den aktuella insatsen ska upphöra för att han inte längre har behov av den. Att [REDACTED] i praktiken inte längre tar emot insatsen i form av stöd och hjälp med hans behov medför visserligen att hans fortsatta behov av insatsen kan ifrågasättas. Att [REDACTED] inte varit samarbetsvillig i mottagandet av insatserna i form av stöd och hjälp med struktur och medicinering innebär dock inte i sig att han inte har behov av dem (jfr Kammarrätten i Göteborgs dom den 3 oktober 2016 i mål 5851-15). Det har i detta fall inte framkommit några mer konkreta eller särskilt dokumenterade uppgifter om att [REDACTED] faktiska behov av insatsen har upphört eller börjat tillgodoses på annat sätt annat än att socialnämnden förutsatt att så är fallet mot bakgrund av hans agerande. Den omständigheten att han vårdas med stöd av LVM talar närmast för att hans behov av insatser kommer att kvarstå. Sedan [REDACTED] beviljades den aktuella insatsen har han såvitt framkommit inte heller frivilligt bott någon annanstans än i den av socialnämnden beviljade bostaden.

Mot bakgrund av det anförda saknas det enligt kammarrättens mening sammantaget tillräckligt stöd för slutsatsen att de förhållanden som legat till grund för beslutet i form av [REDACTED] behov av struktur i vardagen, stöd att sköta sin lägenhet och hjälp med sin medicinering vä-

sentligen förändrats. Det har således inte visats att det funnits grund för att ompröva det gynnande beslutet att bevilja honom insats enligt 9 § 9 LSS. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Kammarrättsråden Bodil Stelzer (ordförande), Göran Mattsson (referent) och Evalotta Grip har deltagit i avgörandet.

Föredragande: Victor Ericsson/

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING****DOM**
2016-05-18
Meddelad i
LinköpingMål nr
3213-16**KLAGANDE**[REDACTED]
c/o [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]**MOTPART**Socialnämnden i Strängnäs kommun
645 80 Strängnäs**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Socialnämndens beslut den 22 april 2016

SAKEN

Bostad med särskild service enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet och upphäver socialnämndens beslut om att inte fortsätta bevilja [REDACTED] insatsen bostad med särskild service.

Dok.Id 250030

Postadress
Box 406
581 04 Linköping**Besöksadress**
Brigadgatan 3**Telefon**
013-25 11 00**E-post:**
forvaltningsrattenilinkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenilinkoping.domstol.se**Telefax**
013-25 11 40**Expeditionstid**
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

██████████ är sedan den 13 december 2013 beviljad bostad med särskild service. Den 22 april 2016 beslutade socialnämnden i Strängnäs kommun att upphäva sitt tidigare beslut. Som skäl för upphävandebeslutet anfördes att ██████████ behov väsentligen har förändrats utifrån underlaget för det tidigare beslutet, och att han därmed inte längre bedöms vara i behov av sökt insats.

██████████ överklagar beslutet och yrkar att fortsatt vara beviljad bostad med särskild service. Han anför i huvudsak följande. Anledningen till att han beviljades bostad med särskild service var att han har behov av hjälp med att få struktur i sin vardag. Han trivs i sitt nuvarande boende och vill bo kvar där. Hans aspergerdiagnos gör att han har svårt med sociala kontakter, och han är rädd för vad som skulle hända om han tvingas flytta. Han är redo att ta emot insatser för att få bukt med sitt missbruk och sitt psykiska mående; en problematik som orsakats av hans aspergerdiagnos. Vidare har nämnden inte visat att det föreligger sådana förhållanden att ett gynnande förvaltningsbeslut kan ändras.

Nämnden vidhåller sitt beslut.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Eftersom förvaltningsrätten nu tar upp målet till slutligt avgörande föranleder yrkandet om inhibition ingen vidare åtgärd.

Av nämndens utredning *i det nu aktuella ärendet* framgår att ██████████ ██████████ har ett missbruk av alkohol och droger som har förvärrats sedan sommaren 2014. I mars 2016 vårdades han inom psykiatrisk slutenvård efter ett suicidförsök och i samband med detta skrevs ett underlag för

omhändertagande av honom enligt lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall. Något omhändertagande blev dock inte aktuellt och [REDACTED] återvände till sitt boende när han blev utskriven. I dagsläget har boendet nödgats fransäga sig det medicinska ansvaret för honom, eftersom han gör sig oanträffbar genom att inte öppna dörren eller svara i telefon. Boendets personal kan därför inte hjälpa honom med medicinering eller med att skapa den struktur i vardagen som han anger att han är i behov av. Trots upprepade möten med [REDACTED] hans företrädare och personal på boendet så tar han inte emot de insatser som är en förutsättning för det beviljade boendet. [REDACTED] har vid flera tillfällen framfört till personal på boendet att han vill ha hjälp med sitt missbruk. Innan han flyttade till Strängnäs år 2014 bodde han på ett boende utanför Stockholm som han hade fått beviljat utifrån sin missbruksproblematik.

Det gynnande beslutet, daterat den 13 december 2013, är inte försett med något annat förbehåll än att det kan komma att ändras om de förhållanden som ligger till grund för beslutet väsentligen ändras. Beslutet giltighetstid anges från den 1 januari 2014 och så länge behovet finns. I beslutet har antecknats bl.a. att [REDACTED] till följd av Aspergers syndrom tillhör personkretsen i 1 § 1 LSS och att han behöver stöd och hjälp att sköta sin lägenhet, få struktur i sitt dagliga liv och hjälp med medicin. I beslutet har antecknats att han tidigare haft ett stökigt liv med missbruk och att han har flyttat runt.

Förvaltningsrättens bedömning

Utgångspunkten i svensk rätt är att en enskild ska kunna utgå från att ett gynnande myndighetsbeslut inte utan starka skäl kan ändras eller återkallas. Undantag från huvudregeln om gynnande förvaltningsbesluts orubblighet anses kunna göras om beslutet eller den författning som ligger till grund för

beslutet försetts med ett återkallelseförbehåll, om tvingande säkerhetskäl föreligger eller om beslutet blivit oriktigt på grund av att den enskilde vilselett myndigheten. Enligt rättspraxis (RÅ 2000 ref. 16) finns även en viss möjlighet till omprövning av fortlöpande biståndsbeslut på grund av att biståndsbehovet väsentligen förändrats. Det kan dock enligt Högsta förvaltningsdomstolen inte komma i fråga att låta ändringar av andra förhållanden än sådana som hade kunnat beaktas vid det ursprungliga ställningstagandet få föranleda en omprövning. Slutsatserna i rättsfallet har vid ett flertal tillfällen bedömts tillämpliga även i fråga om insatser enligt LSS, se exempelvis Kammarrätten i Jönköpings dom den 18 februari 2015 i mål 360-14 och Kammarrätten i Göteborgs dom den 28 maj 2014 i mål 7299-13.

Det ankommer på nämnden att visa att förhållandena har förändrats på ett sådant sätt att det finns fog för att ändra ett gynnande beslut.

Förvaltningsrätten anser inte att den ovan återgivna utredningen eller uppgifterna i målet i övrigt ger stöd för att det har skett en sådan väsentlig förändring i [REDACTED] hjälpbehov att det har funnits skäl att ompröva det gynnande beslutet utan tidsbegränsning till nackdel för honom. Inte heller har något av övriga ovan redovisade skäl för omprövning framkommit. Nämndens beslut ska därför upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D)

Mats Edsgården

I avgörandet har även nämndemännen Dag Bergentoft, Rayner Fredriksson och Leif Tollén deltagit. Föredragande har varit Ulrika Bjurö.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.